

KAKO NAPISATI
ROMAN METODOM
PAHULJICE

RENDI INGERMANSON

Preveo
Marko Mladenović

■ Laguna ■

Naslov originala

Randy Ingermanson

HOW TO WRITE A NOVEL USING THE SNOWFLAKE METHOD

Copyright © 2014, Randall Ingermanson

All rights reserved

Translation copyright © 2020 za srpsko izdanje, LAGUNA

KAKO NAPISATI ROMAN METODOM PAHULJICE

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

1. Nepraktičan san	9
2. Vaša ciljna publika	17
3. Vaša priča u jednoj rečenici	29
4. Vaš stvaralački obrazac	37
5. Zašto je važno biti katastrofalan	47
6. Ništa nije važnije od likova.	61
7. Vaša priča na jednoj strani	75
8. Tajne priče vaših ljudi	85
9. Vaša druga katastrofa i vaša moralna pretpostavka.	95
10. Zašto je dobro vraćati se	109
11. Vaš dugi sinopsis.	119
12. Vaša biblija likova	125

13. Vaša treća katastrofa.	133
14. Vaš spisak scena	145
15. Cilj, sukob, zastoj	157
16. Reakcija, nedoumica, odluka	165
17. Planiranje scena	167
18. Pisanje romana.	179
19. Kratak pregled metode pahuljice.	183
20. Pahuljica za ovu knjigu	195
Izjave zahvalnosti	246
O autoru	247

Prvo poglavlje

NEPRAKTIČAN SAN

Zlatokosa je oduvek želela da napiše roman. Naučila je da čita još pre nego što je pošla u vrtić. U osnovnoj školi nije dizala glavu od knjige.

U nižim razredima srednje škole ostala deca su mislila da je uvrnuta jer je istinski *volela* da čita one prašnjave stare romane na času književnosti.

Do kraja srednje škole Zlatokosa je sanjala da jednog dana napiše sopstvenu knjigu.

Međutim, kad je otišla na fakultet, roditelji su je ubedili da studira nešto *praktično*.

Zlatokosa nije podnosila *praktično* i potajno je nastavila da čita romane. Ali bila je vrlo pokorna devojka, pa je poslušala roditelje. Stekla je diplomu iz marketinga. Vrlo praktično.

Posle fakulteta, našla je posao koji joj je dosađivao do suza – ali je makar bio praktičan.

Onda se udala i, u roku od nekoliko godina, dobila je dvoje dece, devojčicu, a zatim dečaka. Napustila je posao kako bi im se sasvim posvetila.

Kako su deca rasla, Zlatokosa je uživala u tome da ih upoznaje s pričama koje je ona volela kao dete.

Kad joj je sin krenuo u obdanište, Zlatokosa je pomislila da potraži posao. Ali do tada je njena radna biografija imala sedmogodišnju rupu, a njene praktične veštine bile su odavno zastarele.

Jedini poslovi za koje je Zlatokosa mogla da se kvalifikuje bili su oni koji donose minimalnu zaradu.

Naprasno je shvatila da je zbog praktičnosti postala strašno nesrećna.

Podstaknuta iznenadnim porivom, Zlatokosa je odlučila da uradi ono što je oduvek želela više od bilo čega drugog – napokon će napisati roman.

Ne zanima je ako je to *nepraktično*.

Ne zanima je ako niko nikada ne pročita njen roman.

Uradiće to samo zato što želi.

Prvi put posle mnogo godina, uradiće nešto *samo za sebe*. I niko je neće sprečiti.

Jednog divnog septembarskog jutra, nakon što je poslala decu u školu, Zlatokosa je sela za računar i otvorila novi dokument. Želela je da napiše uzbudljivu priču prepunu romantike i neizvesnosti. U glavnim ulogama biće naočit muškarac, prelepa žena i zli negativac u jednom opasnom vremenskom razdoblju – poslednjoj godini Trećeg rajha.

Otkucala je prvu reč svog romana: član *The*.

Zlatokosa je prestala da kuca. Zapiljila se u ekran. Za sledeću reč imala je milion različitih mogućnosti. I milion za reč nakon nje.

Mogućnosti su bile neograničene.

A ona nije mogla da otkuca narednu reč. Bilo je previše mogućnosti.

Nije se usuđivala da pogreši. Ako krene u pogrešnom pravcu, onda će morati da se vraća, a to bi bilo grozno.

Toliko se *načekala* da napiše ovu priču. Ona mora da bude savršena. Mora da bude njena sopstvena, posebna pripoved. Ne može sebi da dozvoli grešku.

Zlatokosa je buljila u ekran punih sat vremena. Piljila je u tu jednu groznu, bednu, glupavu reč. *The*.

Znala je da ume da piše. Znala je da ima dara. Znala je da u njoj navire priča. Ali kao da nije mogla da je prenese na stranicu.

Konačno je zatvorila dokument i zaplakala.

Plakala je pet minuta.

Onda je obrisala oči i duboko udahнула. Očajnički želi da napiše roman. Neće dozvoliti da je u tome spreči nedostatak znanja.

Samo joj treba neki vodič. Savetnik. Neko da je usmerava.

Zlatokosa je otvorila internet i krenula u potragu za nekim tečajem ili radionicom, ili predavanjem o tome kako napisati roman.

Sigurno postoji neko ko može da je nauči kako da ostvari svoj san.

Ubrzo je naišla na spisateljsku konferenciju baš u njenom gradu koja će početi *sutradan*.

Zlatokosa se toliko uzbudila da je jedva uspevala da diše. Preko interneta se prijavila za konferenciju. Sutra će otkriti tajnu pisanja romana.

Zlatokosa je sutradan u konferencijski centar stigla tačno na vreme. Parkirala se tik ispred kafea, utrčala u glavnu zgradu i podigla svoj prijavni paket. Već je ranije pročitala raspored i pronašla onu radionicu koja joj treba. „Olakšano pravljenje nacrt – kako sastaviti zaplet romana.“

Zlatokosa je odjurila u prostoriju gde se radionica održavala.

U učionici je bilo zbijeno skoro stotinu učenika.

Pronašla je mesto pozadi.

Predavač je bio krupni medved koji se predstavio kao Tata Medved. „Predajem već četrdeset godina, i mnogi moji učenici objavili su svoja dela. Tajna pisanja romana krije se u tome da se unapred sastavi zaplet. Najbolji moj učenik bio je Robert Ladlam, a on se odlično snašao.“

Zlatokosa uze da hvata beleške.

Naučila je da nacrt romana ne liči na nacрте koje je ona naučila da pravi u trećem razredu, služeći se rimskim brojevima, velikim slovima i učestalim uvlačenjem pasusa.

Naučila je da romanopisci, kad govore o *nacrtu*, zapravo misle na *sinopsis* – kratak pregled priče koji predočava osnove zapleta.

Naučila je da ozbiljni sastavljači nacrt neretko prave pet ili deset sinopsisa, doterujući ih sve dok konačna verzija ne bude savršena.

Naučila je da sinopsis može da bude dug od pedeset do stotinu strana. Ili više.

Zlatokosa je preskočila sledeću radionicu i otišla u kafe odmah pored konferencijskog centra. Naručila je kafu s

mlekom, sela za jedan sto u hladu u izdvojenom dvorištu iza kafea i prionula da piše sinopsis. Besomučno je otkucala tri stranice, a onda zastala da pročita šta je napisala.

Nije mogla da veruje koliko to izgleda grozno. Njena priča je *dosadna*.

Ali nije htela da odustane. Ima tri stranice, ostaje joj još devedeset sedam.

Zlatokosa je uporno kucala, bez prekida do pauze za ručak. Kad je proverila kako napreduje, ispostavilo se da je napisala jedanaest strana.

I gadila joj se priča koju je napisala.

Nije želela da više ikada pomisli na nju.

Zlatokosa se osećala grozno. Znala je da pravljenje nacrt pomaže nekim piscima. Robert Ladlam je sjajan pisac, i ona je uživala u mnogim njegovim romanima.

Ali njoj pravljenje nacrt ne pomaže.

Neće da poveruje kako je glupa.

Zna da ima spisateljskog dara.

Zna da se u njoj krije neka priča.

Ali pravljenje nacrt po receptu Tate Medveda previše joj je dosadno.

Za vreme ručka, Zlatokosa je prelistavala program i spazila jednu drugu radionicu koja joj je izgledala bolje. „Napisati roman organski – kako da otključate svoje unutrašnje ja.“

Zlatokosa je otrčala na radionicu i stigla nekoliko minuta pre vremena.

Nastavnica je bila krupna medvedica blagih, srdačnih očiju boje čokolade koja se predstavila kao Mama Medvedica. Osmehnula se Zlatokosoj i pitala je kako se zove i šta piše. Dok je radionica bila spremna da počne, Zlatokosa je znala da je stekla prijateljicu.

Mama Medvedica je objasnila da je tajna pisanja romana jednostavno ga pustiti da ti navire iz duše. Nema potrebe da se unapred piše zaplet. To je za dosadne pisce nalik na računovođe – one kojima treba procedura od šest koraka da bi poljubili suprugu.

Učenici su se nasmejali na to.

Zlatokosa je osetila kako se opušta. Jeste, za tim je žude-la. Organsko pisanje zvuči kao vrlo prirodan način pisanja.

Mama Medvedica je čitavih sat vremena govorila o koristima organskog, ili „nagonskog pisanja“, kako su ga zvali neki pisci.

„Tokom godina imala sam brojne učenike“, reče Mama Medvedica. „Ovako piše Stiven King. Nije nimalo teško. Samo sedneš i gledaš kako ti se priča odmotava u glavi, a onda je zapišeš.“

Zlatokosa je jedva čekala da izađe s radionice kako bi počela da piše organski.

Čim se radionica završila, Zlatokosa je odjurila nazad u kafe, otvorila nov dokument na računaru i počela besomučno da kuca. Priča joj je navirala iz duše.

Čitava tri slova.

The.

Zlatokosa je čekala puna nade. Zažmurila je i čekala da joj iz duše navre još reči.

Čekala je.

Ali nije naišlo ništa više.

Zlatokosa zalupi poklopac laptopa i stade da šetka tamo-amoo.

Da li s njom nešto nije u redu?

Ne bi rekla da je tako.

Zna o čemu želi da piše – na izvestan način.

Zna da je to dobra pripovest – verovatno.

Ali radnja joj nije jasna u glavi, a prestravljena je da tek tako počne da trabunja.

Imala je utisak kako mora da zna kuda priča ide pre nego što krene.

Čini joj se da je organska metoda pisanja Mame Medvedice suviše sladunjava i neodređena.

Zlatokosa je zgrabila raspored konferencije i očajnički ga pretraživala pogledom.

Za oko joj zapade još jedan glavni program: „Kako napisati roman kad ne podnosite sastavljanje nacrti i ne podnosite organsko pisanje.“

To je zvučalo kao da je stvoreno baš za Zlatokosu.

Ona nagura sve nazad u ranac i pohita prema učionici.

Stigla je tačno na vreme i zastala na vratima, tražeći mesto.

Ostalo je samo jedno mesto – i to u prvom redu.

Kad je Zlatokosa požurila unutra, svi su je gledali.

Dok su joj uši gorele, Zlatokosa je pohitala do stolice, sela i sva se pograbila.

Jedno je bilo sigurno:

Ona će se uporno truditi dok ne pronađe metodu pisanja koja će joj odgovarati.

Nikada neće odustati od sna da napiše roman.

Nikada, nikada, nikada.

Drugo poglavlje

VAŠA CILJNA PUBLIKA

Predavač je bio mali, energični medved koji se predstavio kao Medvedić.

Zlatokosoj se činilo da nije mnogo viši od jednog metra, i zapitala se zašto bi organizatori konferencije unajmili tako mladog i neiskusnog nastavnika.

„Koliko vas je pokušalo da napravi nacrt romana i nije to moglo da podnese?“, upita Medvedić.

Ruke diže nekoliko učenika, među kojima i Zlatokosa.

„A koliko vas se okušalo u 'organskom pisanju' pa vam nije pošlo za rukom?“, upita Medvedić.

Ruke digoše neki drugi učenici.

Zlatokosa se zapita da li je samo ona isprobala obe metode.

„Ova radionica je prva u nizu – osnovni tečaj koji će se nastaviti do kraja konferencije“, reče Medvedić. „Podučiću vas metodi kojom se trenutno služe desetine hiljada pisaca širom sveta da bi napisali svoje romane. Možda će vam poslužiti, a možda i neće. Različiti pisci se razlikuju, a

vaša prva misija kao romanopisca jeste da otkrijete pristup koji vam najbolje odgovara.“

Zlatokosa se uspravi na stolici. Dopadalo joj se to što MedvediĆ ne daje lakomislena obećanja.

„Za ovo prvo predavanje biće mi potreban dobrovoljac“, reče MedvediĆ. „Ko hoće da pomogne? Treba mi neko ko uveliko razmišlja o svojoj priči i želi da počne da piše, ali jednostavno nikako da krene.“

Ruku je digla jedna starica koja je sedela pored Zlatokose. „Ja imam priču o starici koja je otišla do kredenca, a on je bio prazan.“

MedvediĆ zaškilji u staričinu karticu s imenom. „Ovaj, gospođo... Habard.* Znači li to da pišete žensku književnost?“

Gospođa Habard zavrte glavom. „Ne, ne bih rekla. Ne znam šta je ženska književnost. Priča je ponajviše o kredencu. Vidite, on je bio prazan. Za sada je to sve što znam o priči.“

„Molim vas, izvinite, gospojo, ali ja tražim dobrovoljca koji je malčice dalje odmakao“, reče MedvediĆ. On uperi prst u veoma krupnu svinju koja je sedela u drugom redu. „Kakav roman vi pišete, gospodine?“

Svinja ustade i namesti svoju crnu leptir-mašnu. „Zapravo, priču ne pišem sam. Tražim koautora da mi pomogne da napišem pripovest o mladoj, vrednoj svinji koja se izdiže iz siromaštva i postaje moćan i bogat industrijski magnat.“ On uglaća naočare na mašnu. „Pomalo je autobiografska, ali ja nisam pisac, i samo mi treba neko

* Stara Majka Habard (Old Mother Hubbard) – glavni lik iz istoimene engleske dečje pesmice s početka 19. veka. (Prim. prev.)

da mi pomogne da napišem reči. Ova knjiga bi trebalo da se napiše sama od sebe.“

MedvediĆ pročita ime na svinjinoj kartici. „Pa dobro, gospodine Prase, možda ćete na ovoj konferenciji i pronaći nekog koautora, ali ja tražim dobrovoljca koji je zaista pisac. Nekoga ko je već počeo da piše, ali se zaglavio.“

Zlatokosa je osećala kako joj obrazu gore. Ona pokri lice rukama.

MedvediĆ uperi prst u nju. „Da li ti to dižeš ruku, mlada damo?“

Zlatokosa se ukočila od straha. Ne dolazi u obzir da govori o svojoj priči pred svim tim pametnim i potkovanim piscima. To bi bilo suviše ponižavajuće.

MedvediĆ se dogega i stade ispred nje pa je uze za ruku svojim toplim, dlakavim šapama. „Kakav roman ti pišeš?“

„Ovaj... nisam sasvim sigurna kako bih nazvala svoju priču“, reče Zlatokosa. „U njoj je jedan zgodan muškarac. I jedna prelepa žena. I jedan zli negativac. A odvija se za vreme Drugog svetskog rata. I priča će biti veoma uzbudljiva.“

MedvediĆ klimnu glavom i povuče je za ruku. „Odlično, s tim možemo da radimo. Dođi na vruću stolicu da mi ispričaš o tome.“

„Ali... svi ovi ljudi“, reče Zlatokosa. „Oni zure u mene.“

MedvediĆ je odvede do stolice pored stola napred i posadi je na nju, da bi zatim skočio i seo na sto tako da su mu kratke noge visile preko ivice. „Pravi se da ovde nema nikoga osim tebe i mene. Reci mi još nešto o svojoj priči. Da li je to ljubavni roman?“

„Ne... baš“, reče Zlatokosa. „Oni se stvarno zaljube, ali nije to samo romantična priča. Pripovest počinje

neposredno pred savezničko iskrcavanje u Francuskoj, i svašta se događa. Tu su komandosi u važnoj misiji, i...“ Onda uzdahnu. „Ne znam kako to da objasnim.“

„Dobro ti ide“, reče Medvediće. „Da li je to triler?“

„Nisam sasvim sigurna šta je.“

„Suština trilera je zaplet. Sprema se nešto strašno, a glavni junak je tu da to predupredi. Ili treba da se dogodi nešto lepo, a junak je tu da to ostvari.“

„Pa... to je blizu, ali ne sasvim“, reče Zlatokosa. „Moja junakinja je Francuskinja koja živi u jednom seocetu za vreme nemačke okupacije. A junak je američki agent u važnoj misiji, koji pomoću padobrana dospeva iza neprijateljskih linija, ali pritom slomi nogu.“

„I to dvoje se sretnu?“, upita Medvediće.

„Da, u prvom poglavlju. I ona ga neguje i on joj ispriča za svoju misiju i ona želi da mu pomogne, a on se zaljubljuje u nju i strahuje da bi nacisti mogli da je ubiju, ali onda mu ona obrazloži da je ugrožava već sam njegov boravak u njenoj kući, i da je udovica s malom ćerkom i...“

„Polako, polako, polako!“ Medvediće podiže šapu obraslu krznom. „Imaš sjajnu priču! Koliko nje je već napisano?“

Zlatokosa oseti kako joj vrelina opet obliva lice. „Ne... naročito mnogo.“

„E pa, baš mi se sviđa!“ Medvediće se okrenu prema učenicima. „Kome od vas se dopada njena priča?“

Svi digoše ruke. Gospođa Habard sedela je nagnuta napred na stolici i piljila u Zlatokosu kao da je ova neka poznata ličnost. Prase je bio zavaljen i proučavao ju je procenjivačkim pogledom.

Medvediće skoči sa stola i zagleda se u njenu karticu s imenom. „Pretpostavljam kako bi trebalo da usporimo i

da se upoznamo. Ti se zoveš... Zlatokosa.“ Pomno joj je proučavao lice. „Izgledaš mi poznato. Jesi li ikada bila na nekom mom času pisanja?“

Zlatokosa odmahnu glavom. Medveda koji iole liči na Medvedića videla je samo jednom odavno, jednog sasvim groznog dana koji bi veoma volela da zaboravi. „Upravo počinjem da učim da pišem.“

„E pa, očigledno si nadarena.“

„Stvarno?“, reče Zlatokosa.

„Naravno!“, reče Medvediće. „Glavni cilj književnosti jeste da se čitaocu priušti ono što ja zovem 'snažnim emotivnim doživljajem'. A tvoja knjiga deluje kao da će izazvati raznorazna jaka osećanja.“

Zlatokosa oseti kako joj srce tuče. „Kad sam bila mlađa, svi su me kudili što sam 'previše osećajna'.“

Medvediće joj uputi dug, prodoran pogled. „Zašto bi marila za tuđe mišljenje o sebi?“

„Zato što je to važno!“, reče Zlatokosa.

„Zašto je važno?“

Zlatokosa samo ozlojeđeno zavrte glavom. „Zato što jeste!“ Svi sigurno misle da je prava budala što se raspravlja s jednim medvedom.

Medvediće samo sleže ramenima. „Za romanopisca je često dobro da bude 'previše emotivan'. Jedino što treba da prodaš jesu tvoji emotivni doživljaji.“

Po prostoriji zaklimate glave.

Zlatokosa oseti kako u njoj navire neko toplo osećanje. Čini se da se ona dopada drugim piscima. Da je razumeju. Nada se da niko od njih ne primećuje da jutros nije bogzna kako namestila kosu.

Medvedić počeo da se šetka. „Dakle, Zlatokosa, ti pišeš romantični triler smešten u vreme Drugog svetskog rata. Tako ćemo zvati tvoju vrstu romana.“

„Zašto je to važno?“, upita Zlatokosa.

Medvedić se iscerio. „Kad knjižara dobije primerke tvoje knjige od tvog izdavača, treba im da znaju na koju policu da ih stave. Čim znaju tvoju vrstu romana, dobili su odgovor.“

Zlatokosa nikada nije razmišljala o tome.

„Sada hoću da zamisliš da si objavila svoj roman i da se on nalazi na odgovarajućoj polici u tvojoj lokalnoj knjižari. U knjižaru ulazi šestoro ljudi. Stariji muškarac i žena. Mlađi muškarac i žena. Dečak i devojčica. Vidiš li ih?“

Zlatokosa klimnu glavom.

„Koga od njih će zanimati tvoja knjiga?“, upita Medvedić.

„Ovaj... valjda sve njih“, reče Zlatokosa. „Želim da moj roman bude najprodavaniji. Želim da ga svi kupe.“

Medvedić je samo pogleda. „Da ti kažem još nešto o tim ljudima. Stariji muškarac nosi ribolovački kačket. Starija žena ima baštenske rukavice. Mlađi muškarac je obučan kao računovođa. Mlađa žena ima dvoje dece koja joj se drže za ruke, dečaka i devojčicu. Koga će od tih šestoro tvoja knjiga najviše zanimati?“

„Mlađu ženu“, reče Zlatokosa. „Ostali odrasli su svi došli da traže dokumentarističke knjige, ali ta mlađa žena sigurno želi moj roman. A za decu je to preozbiljno štivo.“

Medvedić protrlja šape. „Izvršno! Ta mlađa žena predstavlja ono što se zove tvoja ciljna publika. Knjigu ćeš pisati za nju i samo za nju. Ona će knjigu pročitati i mnogo će joj se svideti jer će joj priuštiti snažan emotivni doživljaj. O knjizi će pričati drugim ljudima, i moguće je da

se ona dopadne nekima od njih. Ali nikoga od njih neće oduševiti tako kao nju. Da li je tebi u redu što ti je ona najveći obožavalac?“

„O, to bi bilo sjajno!“, reče Zlatokosa. „Znam tačno kako ona oseća i razmišlja.“

Prase ustade i glasno zatrupka papcima po popločanom podu. „To zvuči kao grozna poslovna odluka“, reče.

Medvedić se okrenu da ga pogleda. „A zašto to kažeš?“, učtivo upita.

„Savremeno poslovanje iziskuje ekonomiju obima“, reče Prase. „Da biste ostvarili najveću moguću zaradu, morate da prodate maksimalan broj jedinica po najnižoj mogućoj ceni. To zahteva da pravite proizvode koji ciljaju najmanji zajednički imenitelj. Tako sam se ja obogatio, i tako nameravam da napišem svoju knjigu.“

Medvedić se počeo po dlakavoj bradi i pogleda učenike. „Koliko vas želi da vašu knjigu čitaju milioni?“

Ruke podigoše svi učenici u prostoriji.

„A koja se serija romana najbolje prodaje u poslednjih dvadeset godina?“, upita Medvedić.

Gospođa Habard se namršti. „To su bile one gnusne knjige o onom malom Harviju Poteru. Veštice i čarobnjaci i kojekakve opačine.“

„Veoma glupa knjiga“, progundala Prase. „Prestao sam da je čitam posle prve stranice, kada sam video kako je ta žena ocrnila onu čestitu porodicu Darsli.“

„A ko je bio ciljna publika za seriju o Hariju Poteru?“, upita Medvedić.

Niko ne reče ništa.

Zlatokosa bojažljivo diže ruku. „Zar to nisu bili... jedanaestogodišnji dečaci?“

Rendi Ingermanson
KAKO NAPISATI ROMAN
METODOM PAHULJICE

Za izdavača
Dejan Papić

Urednik
Srđan Krstić

Lektura i korektura

Vladimir Stokić, Saša Novaković, Dragoslav Basta

Slog i prelom
Saša Dimitrijević

Dizajn korica
Nevena Mišković

Tiraž
2000

Beograd, 2020.

Štampa i povez
Margo-art, Beograd

Izdavač
Laguna, Beograd
Resavska 33
Klub čitalaca: 011/3341-711
www.laguna.rs
e-mail: info@laguna.rs

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd